

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Via Trium Dierum In Solitudinem Ad Sacrificandum
Domino Exod. 8. Seu Triduana Ven. Cleri Solitudo Et
Animi Collectio Deo Sacra Duce S. P. Ignatio Loyola,
Societatis Jesu Fundatore**

Zech, Michael

Ingolstadii ; Monachii ; Aug. Vindel., 1762

Dies Secunda. De particularibus Salutis nostræ Mediis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60697](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60697)

Dies II. Medit. I. De morte. 75.

Atque ista sufficiant de nostris erga
Deum obligationibus, seu de *Religione*
Deo debita. Transeamus ad secundum
Recollectionis nostræ diem.

DIES SECUNDA.
HONORIBUS S.^{mæ} HUMA-
NITATIS CHRISTI SACRA.
De
PARTICULARIBUS MEDIIS
NOSTRÆ SALUTIS.

MEDITATIO I.^{ma}

De Morte.
PRÆPARATIO.

Memorare novissima tua: & in æternum
non peccabis: * & per consequens
æternum salvus eris. Id præ reliquis
efficiet memoria Mortis; impedit enim
peccata presentia: delet præterita: arceat
futura. Igitur mecum, Timothee, tres
Mortis proprietates considera.

I.

* Eccli, 7.

1. In se ipsa, & quoad substantiam est certissima. 2. Quoad circumstantias prorsus incertissima. 3. Satis certo talis, qualis erat vita. Qualis vita, finis ita.

Hæc tria ut possimus utiliter perpendere, ad te, o Lux mundi, cum Zacharia suspiramus: * *Illuminare his, qui in tenebris & in umbra mortis sedent: ad dirigendos pedes nostros in viam pacis & salutis.*

Tu vero, o S. Maria, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus nunc, & in hora mortis nostræ. Amen.

PUNCTUM I.

Mors in se, & quoad substantiam est certissima.

Oriendum est: velis, nolis Timothee, moriendum tibi, hominibus omnino omnibus. Qui oritur, etiam moritur. Ita statutum est Lege universali Naturæ, & immutabili Lege Dei: *Statutum est hominibus semel mori.*** Hæc enim ipsissima est peccati originalis pœna; *Per peccatum mors:**** seu, ut loquitur S. Bernardus: *Mors operata est mortem, spiritualis*

* Luc. 1. ** Hebr. 9. *** Rom. 3.

alis corporalem, culpabilis pœnalem, voluntaria necessariam. Moriendum.

Quidam Hæretici negarunt Immortalitatem animæ, Judicium Universale, Infernum, Cælum, imo & Deum. At qui mortem negaret, nemo usque adeo deliravit, ait Aristoteles. - Moriendum omnibus. - - -

Veritas hæc ex omnibus Religionis nostræ veritatibus *quoad nos* est omnium certissima, manifestissima, ad oculum evidentissima, At simul

PUNCTUM II.

Quoad circumstantias prorsus incertissima.

MOriendum tibi, & omnibus, Timothee. Ita nos docet Natura universalis, - totum genus humanum, quotidiana experientia, - - imo his omnibus certior Fides. *Statutum est* &c. At æque certum est Christi effatum: *Nescitis diem, neque horam.* * Adeo incerta, imo *prorsus incertissima est mors quoad circumstantias temporis, loci, & generis mortis.*

Tem.

† Matth. 25.

Tempus quod attinet, Quando morieris quando Timothee? Cogita. - - recogita iterum. - - recogita denuo, - - & dic mihi: Quando morieris? - - isto, vel sequente anno? - - hoc, vel proximo mense? - - hac, vel alia die, aut hora? - - - Ah! quid frustra te fatigo? *Nescis, nescis diem, neque horam, nec mensem, nec annum.* Id unum scis, quod nulla ætas, nulla sanctitas aut robur, nulla dignitas te a morte vel ad horulam possit securum reddere: id scis, quod juvenes æque ac senes, summos & infimos pariter mors rapiat: quod ipsos Christi interris Vicarios & summos Pontifices mors præcox abstulerit, ac 42. ex iis minus anno, 23. minus uno mense, 13. alios unico duntaxat mense regnare permiserit, ut teste S. Petro Damiano, Deus palam ostenderet, quod mors ex insidiis semper in tergo & pedibus nostris hæreat.

Nec ipsi adeo sanctissimi homines ab hac fatali *incertitudine* sunt, aut erant unquam immunes, *repente*, licet non improvise, mortui: ut S. Jordanus aquis haustus, S. Simeon Stylita junior fulmine ictus, S. Leodegarius cum Ven. Beda, S. Amatore Episcopo Antifidorenfi, S. Andrea Avellino & aliis pluribus *apoplexia*

plexia tacti: S. Agathon a leonibus, S. Bellinus a canibus discerpti. - - -

Neque vero, mi Timothee, ad accelerandam tibi *repente* mortem opus est belluis, Cæli fulminibus, terræ motibus, aut domorum ruinis, quibus tamen & similibus periculis continuo expositi sumus. Ad te *subito* enecandum sufficit quælibet debilis creatura. Præfocarunt Tarquinius nobilem Romanum unica *piscis spina* gutturi adhærens: Fabium Senatorem Romanum haustus cum lacte *pilus* capitis illapsus: Papam Hadrianum IV. *musca* cum aquis hausta: Poëtam vero Anacreontem unicum uvæ granulum seu *acinus*.

Num autem tu, mi Timothee, ab his fere quotidianis casibus exemptus es, atque securus? - - - Ostende sis ergo Privilegium, si quod habes. - - -

Et habeas sane. an ideo scis, *Quando*, quando sis moriturus? - - Ah! nescis profecto, nescis neque diem, neque horam. Id unum scis, quod Dominus venturus sit non ut cursor seu veredarius, qui cornu inflans jam longe suum nuntiat adventum, sed ut *fur**, qui non nisi noctu ex insidiis, clam, derepente supervenit nil tale suspicantibus, imo in

F

utram-

* Apoc. 16.

utramque aurem secure dormientibus.
*Qua hora non putatis, filius hominis veniet *
 Nescitis.*

At fors melius nosti *Locum*, *Ubi*, ubi morieris? - - - Fidenter igitur ediffere: *Ubi*, ubi morieris? - - an in templo, vel hospitio? - - an domi tuæ, vel in agro? - - an in illo consortio, occasione, domo animæ tuæ fatalissima? - - Ah! solus hæc novit, qui omnia novit, Deus. - - - Tu id solum nosti, quam plurimos, etiam Sacerdotes, mortuos esse in loco, ubi minime volebant, & ubi tu quoque nolebas, & nolles mori: in loco, quem adire non poterant sine scelere. - Id solum nosti, quod nescias *diem, horam, locum* mortis.

Sed esto: hæc scias; an propterea scies, **Quomodo** sis moriturus, & in quo animæ statu? in statu *gratiæ*, aut *peccati*? an morte æternum felice, aut æternum infelice? - - -

Quid si hoc momento deberes mori? - - Et vero potes hoc momento tam certe mori, quam vere Deus est Deus. Id si
 nega-

* Luc. 12.

negares, hæreticus fores æterna morte dignissimus.

Quid si, inquam, Timothee, hoc momento, uti certissime potes, mori deberes, ut tot millia Sacerdotum repente, *improviso*, infeliciter in statu peccati gravis sunt mortui? - - -

Superi! tantum a Timotheo meo averte malum! Statuit ille, ac firmiter statuit sinceram agere de præteritis pœnitentiam, atque ita posthac vivere *omni tempore*, omnique in *loco*, ut audeat *semper & ubique* mori, quia certus de morte, at incertus de omnibus ejusdem circumstantiis: probe autem gnarus, mortem plerumque *talem* fore, *qualis* fuerat vita: de quo fit Meditationis nostræ

PUNCTUM III.

Qualis vita, finis ita.

ITa haud obscure docet *Scriptura*, testatur *experientia*, suadet *Ratio*.

I. *Scriptura* per os Apostoli paterne monet omnes: *Nolite errare, Fratres mei: Deus non irridetur; quæ enim seminaverit homo, hæc & metet.* *

F 2

En,

* Galat. 6.

En, Timothee! Veritas hæc tam clara & certa videbatur Apostolo, ut dicat, *Deum irrideri* ab eo, qui aliam speret mortem, quam fuerit ejus *vita*; quæ enim seminaverit homo *in vita*, hæc & metet *in morte*. Aliter qui speraret, certe *erraret*, & Deo *illuderet* - Aut an non *erraret*, quærit Doctor Angelicus, & mente aberraret? an non terræ *illuderet*, qui ab illa peteret, aut expectaret, ut ex *feminata avena* produceret *triticum*? - - Nimirum uti fruges sequuntur naturam feminis, & causæ naturales effectum producant univocum ac suæ speciei, nisi fiat miraculum, aut monstrum: ita in re & sensu morali quæ *seminaverit* homo in *vita*, hæc & *metet* in *morte*.

Hinc Deus per Prophetam: *Seminate vobis in Justitia, & metite in ore Misericordie.* - *Arastis impietatem: iniquitatem mesuistis: comedistis frugem mendacii.* - * Et ipse Christus: ** *Nunquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus?* - - -

Igitur, Timothee, ex hoc mundo nihil tuarum opum, nihil honorum, voluptatum nihil tecum auferes in morte, sed sola, quæ *seminasti*, opera tua, seu bona, seu mala: *Opera eorum sequuntur illos*: *** & talia quidem ordinarie, qualia fuerunt

* Ose 10. ** Matth. 7. *** Apoc. 14.

fuerunt in vita; *qualis vita, finis ita*: seu quod idem est: per vitam tuam Deo seruiisti tepide? non fervebis in morte. - Odisti eum in vita? non amabis in morte. Contra sincere eum in vita amasti? confide; & in morte amabis. - Vixisti in vera & constanti pœnitentia? nil dubita; & pœnitens morieris. - Quæ feminaverit homo *in hac vita*, hæc & metet *in morte*.

Plures adhuc hujus veritatis testes petis? En ergo: dabit illos

II. *Experientia in terris, in Cælo, & inferno.* His testibus

I. *Orbis terrarum* plenus est. Ita sane uno ore omnes loquuntur cathedræ, omnes scribunt calami, omnes profantur libri, adeo, ut proverbium jam sit: *Qualis vita, finis ita: vita qualis, mors est talis.*

Idem testatur communissima omnium Patrum, Theologorum, & Ascetarum doctrina, quod *saltem moraliter* impossibile sit, pie semper vivere, & male mori: aut male semper vixisse, & bene mori. - - - *Qualis vita, finis ita.* Saul vixit in superbia & fastu: & in iisdem mortuus est. Impie vixit Achab; & mortuus est in sua impietate. Induratum erat cor Pharaonis in vita; & tale fuit in mor-

te. Immortui sunt Sodomitæ suæ libidini : Israelitæ suo abdomini & gulæ , Rex Balthasar suæ ebrietati , Holofernes luxuriæ , Judas Iscariotes suæ avaritiæ. -- *Qualis vita, finis ita.*

Qui de hac veritate desiderat proximiora nostræ ætati testimonia & exempla , in probatis authoribus legere poterit funestos sæculi superioris casus de Sacerdotibus. Leget, quod Anno 1628. quidam Parochus : - A. 1639. alius 60 annorum Parochus, 90 annorum Senex: A. 1642. in Polonia Cracoviensis Prælatatus : A. 1643. in Ceila , Orientali Insula , Sacerdos : Circa idem tempus quidam in Austria Canonicus, olim degener Societatis nostræ filius : Leget, inquam, quod hi, & his similes suis immortalibus voluptatibus miserrime perierint.

Taceo plura ejuscemodi exempla tragica, unum præcipue horrendum, imo incredibile, nisi de ejus veritate (contigit enim nostra ætate) egomet testari possem, quod scilicet Parochus in ipso (horresco referens) turpitudinis actu repente crepuerit medius, obriguerit totus, carbone, imo dæmone nigrior. *Qualis vita, finis ita.* Testibus orbis terrarum plenus est.

2. Imo & *Cælum, ac Infernus.* Ipsemet

met

met utrumque inspice, Pauculos in Cælo, prorsus paucissimos invenies, qui aliter fuerint mortui, quam vixerint. . .

Inspice & *Infernum*: & mentiar, si unum, alterumve ibi reperias, quorum *finis non fuerit ita, qualis fuit vita.*

III. Quid plura? idem & *Ratio suadet*, ac persuadet; quid enim? *Si ceciderit lignum ad Austrum, aut ad Aquilonem, in quocunque loco ceciderit, ibi erit.**

At enim quam in partem cadet arbor? - Ais: in eam utique partem, in quam prius jam erat *inclinata*. Ita sane *lumen rationis* & oculorum docet. . .

Non aliter in eam partem cadet moriens, in quam eum in vita semper *inclinabant* suæ passionēs, suæ affectionēs, suæ propensionēs, maxime suæ consuetudines, seu totidem frondes ac rami vitæ nostræ.

Petunt quidam a Magis sibi in speculo monstrari, qua morte sint morituri. O Sacerdos, ait S. Ambros. *speculum non fallax*, vitam tuam inspice: & in hoc speculo tuam videbis mortem, & genus mortis tuæ: *qualis vita, finis ita*, si de *ordinario* divinæ Providentiæ cursu loquamur. Quis autem ex inveteratis peccatoribus sine præsumptione temeraria speret,

F 4

quod

* Eccl. II.

quod Deus in ejus gratiam *consuetum* suæ Providentiæ *ordinem* in morte sit immutaturus? - - -

Utique est *infinite misericors*: infernus tamen damnatis est plenus, quia Deus simul est *infinite justus*. Utique etiam in morte omnibus *sufficientes* dat gratias: attamen cum his plerique, aut fere omnes pereunt, ait S. Augustinus. Utique Deus - Homo in ipso veluti mortis articulo convertit, & salvavit pessimum latronem Dismam: at enim totam milies percurre Scripturam, ait idem S. Doctor: & nullum reperies alterum in agone conversum. Tunc Dismas salvatus est *unus, ne desperes: solus, ne presumas*. Ordinarie verissimum manet notissimum S. Hieronymi in lectulo mortuali effatum: *Vix unus de centum millibus, qui male semper vixerit, meretur indulgentiam in morte, vix unus de centum millibus.* - - -

Redi modo ad te ipsum, Timothee, & vide, an conformem perpensis hodie 3. veritatibus vitam duxeris.

I. *Mors in seipsa & quoad substantiam est certissima.* Et tu de morte nunquam serio cogitas? - - Vivis, seu nunquam moriturus? - - Aut num magis te posses temporalibus Bonis, forte & sensuali-

fualitatibus, forte & peccatis immergere, si certus esses, te nunquam moriturum? - - Imo salutarem mortis memoriam studio in te extinguis? - Horres, ac indigne fers, si in libris aut colloquiis memoria mortis tibi suggeritur? - - Num autem ideo mors non veniet? num tardabit? num ideo minus erit terribilis? - Nonne hoc est, mortem & separationem a terrenis cum tempore duriores tibi reddere, & amariores? - -

II. *Mors pariter est incertissima quoad circumstantias loci, temporis &c. scilicet. Ubi? Quando?* aut in quo animæ tuæ statu te sit occupatura? - Et tamen ad eam te non paras? non componis tuas conscientiae rationes? cum tamen error mortis in æternum non possit amplius emendari: *Statutum hominibus semel mori. Semel tantum?*

Deum immortalem! Ad omne iter longius & diu, & solícite te paras: lucra, aut damna œconomiae tuæ frequenter computas: in omni contractu, in electione Medici aut medicinae semper meliora, tutiora, certiora solícite adhibes: & ad iter æternitatis te non paras? animæ rationes non inis? In-

certissima sunt *tempus & locus* mortis: incerta pro illo tempore Confessarii copia, usus rationis, gratia Dei: & *incertis his eventibus te committis?* - Ah! memento, quod de anima loquaris, lamentatur Chrysostomus: de *anima - tua - una - immortal!*

III. *Qualis vita, finis* ita. Ex mille, ex decem millibus, ex centum millibus vix unus bene moritur, qui male semper vixit. - - Nemo audet sylvam ingredi, ubi tres, aut quatuor recens a latronibus fuere trucidati. Quam præfractæ igitur temeritatis ac insanix foret, qui audet ingredi viam ac iter æternitatis, ubi universalis hominum latro, Mors, tot millenos occupat improvise? mactat imparatos, corpus & animum mactat?

Et quid tibi fieret, Timothee? quid animæ tuæ, si Mors *hoc momento* te opprimeret? - - - Quid factum fuisset, si oppressisset illo & illo *tempore, die, loco, & in illo statu* animæ, quorum meminisse non potes sine horrore & pudore? - -

Ah! (cogitas cum gemitu) ah! - - -

Affectus.

O mi Servator amantissime! quid factum *me* fuisset? - - nempe actum
de

de me, ac æternum de salute mea fuisset actum. - - - Imo si *qualis vita, finis ita*, adhuc de me actum est; nam *vita præterita* non nisi pessimam mihi præfagit mortem, quia *mors peccatorum pessima*. * Si *præsentem* consulo valde *tepidam*, nescio fane, quid mihi sperandum magis, timendumve. - - Si denique *futuram* considero, heu me! *Gratiam finalem*, sine qua non est salus, meritus non sum: mereri non possum: nunquam potero mereri. - - -

Ita est, mi Redemptor, ita plane est: attamen Mors illa horribilis, quam pro me in Cruce subiisti: Sanguis ille pretiosissimus, quem pro me ad ultimam usque guttulam profudisti, dudum beatam mortem mihi promerere. - - -

Poteras enimvero, mi Deus, imo pridem debebas permittere, ut morerer in peccato mortali: id tamen non permisisti, quia *non vis mortem impii, sed ut convertatur a via sua, & vivat*. ** - -

Eum in finem mihi singularem, quam tot millenis negasti, hujus Recollectionis gratiam confers, ut me pro viribus ad bonam mortem possim disponere.

Obsequor, Domine, & jam nunc,
ut

* Psal, 33. ** Ezech. 33.

ut rite me disponam, *amore tui* perfectissimo *præteritam* detestor vitam, quia in peccatis transactam: *amore tui* emendo *presentem*, quia plane tepidissimam: *amore tui* dispono *futuram*, & jam nunc, quia forte tunc non potero, ad bonam mortem me dispono per actus theologicos, ad obtinendam bonam mortem omnium utilissimos: O mi Deus, inquam, *Credo in te*, quia es *suprema Veritas*, fallere & falli nescia.

Spero in te, quia es æterna Felicitas, & in promissis Fidelitas.

Amo te super omnia, quia es *infinita Bonitas*, & Bonum super omne bonum. *Gratias ago* tibi pro omnibus beneficiis, quia es *summa Liberalitas*.

Adoro te, quia es *immensa Majestas*.

Protestor contra omnia peccata, imo & contra tentationes in morte fors occursuras jam nunc *protestor*, quia es *purissima Sanctitas*.

Sic denique in manus tuas commendo spiritum meum, corpus meum, & omnia mea. - - -

O bone JESU exaudi me: intra Vulnera tua absconde me,

Nec permittas me separari a te. Ab hoste maligno defende me:

In hora mortis, ah! in hora mortis
meæ

meæ voca me, & jube me venire ad te, ut cum Sanctis tuis laudem te in sæcula sæculorum. Amen.

NB. Dic, ut supra, *Pater & Ave.*

& *Confirma, o Deus &c.*

Adde unum *Pater & Ave* pro Sacerdote, qui *primus* e tua Dicecesi aut Capitulo morietur. At ferventer ora, quia forte *pro temetipso* bras.

Reflexiones.

I. Timothee! Morieris certissime, infallibiliter, necessario. *Statutum est.* Fac ergo ex necessitate virtutem. Relinque terrena *animo*, affectu, sponte, & cum merito, antequam *corpore* debeas necessario relinquere, fac ex morte initium melioris vitæ: nec differ bonam vitam usque ad malam mortem. * *quotidie* ergo *morere* cum Apostolo, ut uno die bene moriaris. Ista cogitatio amara est? Medicina est: amara, at salubris, fides & spes dulcem reddent.

II. Morieris. At *quando? Ubi? Quomodo?* - nescis. *Nescitis diem, neque horam.* - Mors opinione tua est propior. - Tres sunt, ait Hugo de S. Victore, mortis nuntii: *casus, morbus, senium.* *Casus* docet, mortem in insidiis latere;

Mor-

* I. Cor. 15.

Morbus, in propinquo esse: *Senium*, præsentem adesse. Longior vita non facit te melius dispositum ad bonam mortem, sed vita bona, ergo vive, ut cupis mori: & bene morieris.

III. Morieris, ut vixisti. Ordinarie *qualis vita, finis ita*: Quilibet optat cum Balaam Propheta: *Moriatur anima mea morte justorum*: * at melius diceret: *Vivat anima mea vita justorum*, ut moriatur morte justorum; nam *legi*, ait S. Hieronymus: *legi, relegi, perlegi, nunquam vidi pium hominem mala morte mortuum*.

Cape aliquot signa & prodromos secururæ bonæ mortis. Sunt autem I. *Labor pro gloria Dei & salute animarum*. Sic, teste S. Greg. Orsicianus Sacerdos ferventissimus in morte a SS. Petro & Paulo, aliisque Apostolis vocatus, & deductus fuit *ad præmia laborum*. 2. *Bona in omnibus operibus intentio*. Sic Ven. noster P. Nicolaus Lancicius in morte agebat: *Letus morior, quia omnia ad Deum direxi, & ad ejus gloriam*. 3. *Constans devotio erga Crucifixum & B. Virginem*. Sic piissimus noster Berckmannus, præter regularum libellum, ma-
nu

* Num. 23.

nu tenens *Crucifixi imaginem* ac *Rosarium* dixit in morte: *Cum his tribus libenter morior.* Sic S. Ludovicus, Episcopus Tolofanus, Caroli Siciliae Regis primo, post S. Francisci Seraph. filius, in morte continuo B. Virginem salutavit. Causam rogatus, dixit: *Morientem illa juvabit me.* Et juvit, ab Angelis in Cælos evectum comitata inter has voces; *Sic fit servientibus Deo in puritate.*

Vive & tu, Timothee, vita justorum, ut moriaris morte justorum. Verbo:

Ut felix moriari, modo bene vivere
(disce:

Ut felix possis vivere, disce mori.

Porro tria adhuc vehementer tibi commendo. Consule

- 1.mo *Tibi*, mature componendo rationes animæ tuæ.
- 2.do *Proximo* tuo, mature solvendo, si contraxisti, debita.
- 3.tio *Consanguineis*, mature, si licet, & placet, condendo testamentum &c., ut multa prævertas mala, tricas, lites.

Lege ex Thom. Kemp. Lib. 1. C. 23.

CON-

CONSIDERATIO

Obligationum Sacerdotis erga proximum.

PRæcipue *Sacerdos Curatus*, seu *Pastor* animarum, quocum hodie potissimum mihi res & sermo est, ad *triplex* munus *sub gravi* obligatur *erga proximum*: quod *Christus Petro*, supremo animarum *Pastori* constituto, ad *trinam* responsionem, quod *ipsum amet*, innuit, & ter inculcavit: * *Ergo pasce agnos meos: pasce agnos meos: pasce oves meas*, siquidem *vere me amas*.

En, *Timothee*, *triplicem* *Pastoris* animarum obligationem, & *triplex* genus pascuorum, seu *triplicem* pascendi modum: *scl. pasce verbo: pasce exemplo: pasce Sacramentis*. **

I. *Pasce verbo oves*, seu *adultos*.

Gravissimam hanc obligationem omnes clamant *Leges*.

I. *Ecclesiastica*, quæ *Episcopum*, aut *Presbyterum*, qui *negligentius* circa *populum* agit, neque in *pietate* eos *erudit*, a *communione* segregari (*h. e. excommunicari*)
ju-

* *Joan. 21.* ** *S. Bern.*

jubent, imo deponi, si in ea socordia perseveraverit. Ita Can. Apostol. teste S. Clemente, Divi Petri Discipulo.

2. *Divina*, - Christus Matth. 28. Eunt ergo docete omnes gentes. - Et S. Petr. * *Pascite, qui in vobis est, gregem.*

3. *Lex naturalis*, exigens pro foundationibus & stipendiis laborem; hinc Apostolus: ** *Qui non laborat: non manducet: neque alius datur titulus mensæ: - Et ab ipso Christo per trinam interrogationem: Petre amas me? diligis me plus his? juxta S. August. Interrogatur amor, & imperatur labor. *** - - Væ igitur, atque iterum væ illi, contra quem aliquando vindictam omnes clamabunt Leges! Audi fulmen Dei ad Prophetam: **** *Audiens ex ore meo sermonem, annuntiabis populo ex me. Si non locutus fueris, ut se custodiat impius a via: ipse in iniquitate sua morietur, sanguinem autem ejus de manu tua requiram. Animam pro anima, hinc Apost. ***** *Væ mihi, si non evangelizavero. & Isaias c. 6. Væ mihi! væ mihi, quia tacui.***

G

Porro

* Ep. 1. Cap. 5. ** 2. Thessal. 3.
*** v. Corn. a Lap. in c. 21. Joan.
**** Ezech. 33. ***** 1. Cor. 9.

— Porro normam, modum & praxin evangelizandi suo nos exemplo docuit ipse divinus Magister J. Christus. Liceat singula paucis delibare. *

I. mo *Materias fidei*, seu Mysteria in se ipsis subtilia explicavit accommodatis ad captum Auditoris similitudinibus, parabolis, comparationibus e. g. de seminante semen suum, de piscatoribus, vinea, grege & pastoribus &c. *Et sine parabola non loquebatur eis.* **

Materias autem morum explicabat in *particulari*, excepto Luxuriæ peccato, quod vix tangere dignabatur. Item *materias* ad salutem maxime *necessarias*, seu *Veritates aternas* & *fundamentales* e. g. de pretio & immortalitate animæ, de necessitate Pœnitentiæ, de gloriæ cælestis magnitudine &c. sæpe repetiit, & inculcavit.

Econtrario *communia* Invidiæ, Gulæ, Iræ &c. *vitia* continuo perstrinxit; hæc enim per annum semel tantum corripere, idem foret, ac aerem verberare.

Hinc exemplo Christi Doctor gentium: *** *Filioli, quos iterum parturio, donec Christus formetur in vobis.* Eundem suis in Homiliis imitati sunt SS. Patres Chry-

* V. P. Segneri in *Instruct. Paroch.* & alios. ** Matth, 13. *** Galat, 4.

Chrysoſtomus, Gregorius, Auguſtinus, Ambroſius &c., ubique inveſti in perjuriam, ebrietates, blaſphemias, luxuriam &c.

2.do *Formam*, ſeu elocutionem Chriſtus adhibuit quidem ſemper vulgarem, at ſimul *bene moratam*, & remotam ab omnibus facetiis, jocis, nugis riſum moventibus.

3.tio *Auditorum* nulli pepercit, neminem tamen *in particulari* gravius pupugit, quam optime gnarus, * *repugnante natura nihil medicinam proficere*, & juxta S. Aug. *a Prepoſitis Eccleſiæ objurganda eſſe peccata*, non peccatores.

4.to *Oravit* Chriſtus aſſiduo. Hinc toties erat *pernoctans in oratione*. - - *exiit in montem orare* ** Scl. ad fructuoſe perorandum opus eſt gratia Dei, ergo orandum. Paulus quidem plantat: Apollo rigat: Deus autem incrementum dat.

Vides hic Timothee, quare *parum* noſtræ *fructificent* conciones. Hoc tamen ſi citra culpam noſtram contingat, non debemus animo dejici, operæ pretium & præmium tamen feremus apud Patrem cæleſtem. *Medicus eſt Paſtor a-*

G 2

ni-

* Aphor. Medic. ** Luc, 6. & 21.

animarum, *cura exigitur, non curatio* * -
cura remunerationem meretur, & ob-
tinet, licet non sequatur curatio. Quam-
vis Æthiops, qui niger balneum intrat,
niger egrediatur, tamen balneator nu-
mos & mercedem accipit, ait S. Greg. M.

Haftenus dicta sufficiant de *obligati-*
one verbo divino *pascendi oves, seu adul-*
tos. Transeo ad alterum.

Pasce verbo agnos,

Seu

teneram juventutem.

Hinc alteram, & æque gravissimam
 obligationem, *Agnos & Agnellos, seu*
teneram juventutem verbo divino, h. e.
 per *Catecheses pascendi, Curato* Sacerdoti
 pariter imponunt citatæ *Leges natura-*
lis, divina, & humana, & tanto fortius,
 quanto magis ex hac instructione de-
 pendet salus animarum, decus & au-
 gmentum Ecclesiæ, conservatio Reipu-
 blicæ Christianæ, Gloria Dei & San-
 ctorum. Ideo Christus tantum semel
 petiit a Petro: *Pasce oves meas, seu adul-*
tos: at bis: Pasce agnos, pasce agnos seu
tenellam juventutem. Legi de hac ma-
teria meretur Conc. Trid. Sess. 24.

&

* S. Bern, L. 4. de *Consid.*

& Sess. 5. c. 2. - - - *Necessitatem* præterea hujus muneris, imo & *præstantiam* suo nos exemplo Christus docuit, dum non tam conciones, * quam *Catecheses* habuit, imperitos Apostolos, rudemque plebeculam nunc docens *Pater Noster*, seu modum orandi: nunc explicans *Decalogum*, *Opera Misericordiae* &c.: attamen præcipue instruens parvulos; hinc: *Sinite parvulos venire ad me.* **

Christum hac in re strenue imitati sunt Apostoli, & SS. Patres Cyrillus Hierosol. Hieronymus, Ambrosius, Augustinus, Gregorius Nazianz. quorum *Catecheses* & *Libri catechetici* exstant.

Utinam hos & illi imitarentur, qui *Catecheses* parvipendunt, negligunt, ex causa levi, aut nulla omittunt, *imparati* instituunt, de quibus apud Isa. Deus. *** *Ubi est literatus? ubi est verba legis ponderans? ubi est Doctor parvulorum?* Et apud Jerem. **** *Parvuli petierunt panem: & non erat, qui frangeret eis.* Talis non esset Pastor, sed latro animarum; nam juxta Leges ***** *Necare videtur non solum, qui partum præsecat, sed & qui alimenta denegat.*

G 3

Præ-

* V. Corn. a L. in C. 6. ad Galat.

** Luc. 18. *** C. 33. **** Thren. 4.

***** L. 4. ff. de liber. agnosc. & alend.

Præterea Christus fere eundem in concionando, & catechizando modum ac praxin adhibuit, nisi quod cum parvulis non solum paterne & mansuete, ut cum rudi plebecula, verum usque ad blanditias paterne egerit, illos ad se vocando, invitando, * *amplexando, imponendo manus super illos, benedicendo &c.*, indigne ferendo, quod Apostoli offerentibus Christo parvulos comminati fuerint.

Noverat scilicet divinus Magister, fustibus non capi aviculas, nec regi agnellos: dura agendi methodo parvulos a natura timidos non flecti, sed frangi, non mansuescere, sed efferari.

Si autem & parvuli, ut fit, in Catechesibus negligentes, pigri, inquieti &c. urgeri & stimulari indigent, urge (ait noster Possevinus) sed suavibus *verbis*, laudibus, promissis & munusculis, nunquam autem, præsertim publice in templo, *verberibus*, hoc munus lictoris relinque Ludimagistro, aut parentibus domi, hos mone, ut puniant reos, cogant pigros. Nisi parentes tuas audiant admonitiones, tandem minitare, ut potes, & debes, negationem Sacramentorum, aut etiam delationem ad Episcopum.

Deni-

* Marc. 10.

Denique audi Ascetæ pium Monitum
de Catechesi:

*Hanc magni semper æstima, ut par est æsti-
mari:*

*Sæpe tuis deprædica, ut par est commen-
dari:*

*Summo fervore explica, ut par est obser-
vari.**

P. S. Plurimum, Timothee, prode-
rit, si tu, Pastor animarum, ope Pa-
rentum & Magistratus politici scholas
publicas, ubi nondum sunt, teneræ ju-
ventuti erigas: ubi jam sunt, conser-
ves, & aliquoties visites, ut Ludi-
magister cum discipulis urgeatur ad
fervorem. Certe primum, quod di-
abolus Juliano Apostatæ ad extirpan-
dam Religionem catholicam suavit, fuit,
ut scholæ claudantur.

Jam ad te ipsum revertere paululum,
Timothee, & considera, *an, & quo-
modo* tuæ in concionando & catechizando
gravissimæ obligationi satisfeceris? *an,*
& quomodo exemplum, praxin, & se-
dulitatem Christi *imitatus* fueris? Qua
diligentia ad utrumque te *preparaveris?*
An non merito illud expertus sis: *Qui
ascendit cathedram sine labore, descendit
e cathedra sine honore?*

II. *Pasce exemplo.*

Timothee! Omnis quidem Sacerdos, imo & Clericus præ sæcularibus debet proximum bono exemplo ædificare; nam *bene attende*, ait S. Hieron. * - *quid agas. Vita tua ab eo tempore, quo Sacerdos es factus, facta est vivum exemplar. Laïcorum, & domus tua morum schola: nihilominus animarum Pastoribus major adhuc incumbit necessitas & obligatio, suis ovibus bono prælucendi exemplo. Utrumque clare asserit Scriptura. Christus vult, ut Apostoli, & eorum Successores fiat prius Sal terræ, deinde Sol, seu Lux mundi: Sal per exemplum, Sol & Lux per doctrinam: tandem concludit, ** Sic luceat Lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in Cælis est. *** Consonat Paulus Titum instruens: In omnibus te ipsum præbe exemplum bonorum operum: & ad Timotheum suum scribit **** Exemplum esto fidelium in verbo, & conversatione, in fide & castitate, & patheticè S. Petrus ad Pastores animarum: ***** Pascite, qui in vobis est,*
gre-

* Ep. 3. ad Heliodor. ** Matth. 5.

*** C. 2. **** Ad Timoth, 1. c. 4.

***** Ep. 1. C. 5.

gregem, non ut dominantes in Cleris, sed ut forma facta gregis.

Hujus obligationis ratio a priori est, quia ex sanitate capitis & Pastoris ut plurimum pendet sanitas corporis & gregis; nam Pastor ovium ante eas vadit, & oves illum sequuntur. * - Qualis Rex, talis grex, - hinc Chrysof. ** *Cum videris populum irreligiosum, sine dubio cognosce, quia in Sacerdotibus culpa est.*

Confidera ulterius, Timothee, quale, quantumque hominis dicam, an dæmonis, monstrum foret, si quis Sacerdotum, aut omnino Pastorum, loco boni exempli, daret scandala suo gregi, atque adeo ex Pastore lupus fieret, utique omnium perniciosissimus, quia sub pelle Pastoris personatus, formam canis pecuarii, & gregum custodis indutus, ad quem oves accederent, atque confugerent, quem deberent fugere cane pejus & angue, imo & dæmone. De tali, si quis daretur, merito Chrysofomus rursus exclamaret: *Quid futurum, si agas lupum pro Pastore, prædonem pro gubernatore, carnificem pro Medico? ****

G 5

Ego

* Joan. 10. ** Homil. 2. *** Ep. 2. ad Olymp.

Ego quidem tale monstrum dari unquam potuisse, aut posse, nunquam crederem, nisi lamenta Dei audirem:
 * *Grex perditus factus est populus meus: pastores eorum seduxerunt eos.*

At quid futurum illis? quæ pcena manet eos? . . . Ad hoc respondet ipse Deus, ita tonans: ** *Et nunc ad vos mandatum hoc, o Sacerdotes. Vos scandalizastis plurimos in Lege, propter quod & ego dedi vos contemptibiles: maledicam benedictionibus vestris - dispergam super vultum vestrum stercus solemnitatum vestrarum. Dei verba sunt in Sacerdotes Legis antiquæ, fulmina in Sacerdotes scandalosos novæ Legis. De his S. Greg. M. ait: *Prelatus (Pastor) tot mortibus dignus est, quot ad subditos exempla suæ perditionis transmittit.**

Tu, mi Timothee, ut ab his mortibus sis immunis, proximum sedulo pasce verbo, & exemplo: cave non modo omne scandalum formale, sed omne, quod facile posset fieri scandalosum - v. g. hospitia publica, choreæ prorsus omnes, joci illiberales, potus liberalior, familiaritas cum sexu altero. Ista si caveas, te, & tuos facile salvabis.

III.

* Jerem. 50. ** Malach. 2.

III. Pasce Sacramentis.

Sicut primarium Gregis Catholici pabulum sunt Sacramenta, queis vitam animæ oves & agni accipiant, conservent, finiant: ita primarium Pastoris Ecclesiastici officium & gravissima obligatio est, ut tanquam Minister Christi & Dispensator *Mysteriorum Dei* * ovibus illud pabulum administret non tantum in extrema, sed & gravi necessitate, saltem *Baptismi ac Pœnitentiæ*, etiam cum vitæ periculo e.g. in peste, vitæ insidiis &c. quamvis juxta communem tunc liceat cum expressa Episcopi licentia alium, sed idoneum substituere.

De ritibus & modo administrandi Sacramenta non est, quod hic tibi dicam, Timothee Melius, quam ego, omnia scis ex Ritualibus, Casistis, Theologis. Non tamen, ut spero, ægre feres, si extremo quasi digito *brevissime* attingam, quæ cum V. P. Paulo Segneri probatissimi Authores singulariter de Administratione Sacramentorum pluribus præscribunt: scil.

I. *Circa Baptismum.* Tuum est 1. Parochianos, præsertim *obstetrices*, aliquoties docere methodum rite baptizandi
in

* I. Cor. 4.

In casu necessitatis. 2. Patrilinos monere de contracta cum Baptizato & ejus parentibus *cognitione spirituali*, nec non gravi obligatione, eidem necessariam in rebus fidei instructionem, nisi a parentibus, aut aliunde possit accipere, vel dandi, vel procurandi. 3. Absolutam *Baptismi necessitatem* publice tuis aliquoties exponere, atque adeo suadere, ut subinde *Baptismum flaminis* eliciant, seu contritionem cum voto seu desiderio Baptismi. Non nunquam, saltem privatim, prægnantes monere, ut nimi a corporis agitatione, ira &c. fœtui ne noceant, sed B. Virgini, Angelo Custodi, SS. Josepho, Ignatio, aliisque puerperarum Patronis sæpius commendent.

II. *Circa Confirmationem* tuum est 1. Saltem semel in anno, præsertim ante collationem hujus Sacramenti, tuis explanare ejus Essentiam. 2. Utilitatem, 3. Necessarias ad digne suscipiendum dispositiones. 4. *Cognitionem spiritualem*, ut de Baptismo dixi. 5. Nomina Confirmatorum, nec non Baptizatorum, uti & patrinorum, in Librum tuæ Parochiæ inscribere.

III. *Quoad Eucharistiam* tuum est, ovis tuis, præsertim rudibus, frequenter inculcare 1. Ejus Essentiam, & realem

in ea Christi præsentiam. 2. Frequentem usum ac utilitatem. 3. Schedas peccatæ tempore Paschali Communionis testes diligenter colligere.

IV. *Quoad Sacr. Pœnitentiæ* tuum est
1. Tuos frequenter, imo quam frequentissime (quod apud rudes plane necessarium est) docere necessarias ad hoc Sacramentum partes, earumque praxin, ac methodum. 2. Utilitatem frequentis Confessionis docere.

Præcipue autem te ipsum hic examina, an, & quomodo tuas in sacro tribunali partes agas, vel hucusque egeris: scilicet partes *Judicis, Medici, & Patris.*

Primo partes Judicis, ut scias æquam ferre sententiam, atque adeo ut scias *Scientia Juris* seu universali
1. Formulam absolutionis cum aliis ad Confessionem essentialiter requisitis. 2. Discrimen inter peccata venialia & mortalia communiter occurrentia. 3. Discrimen inter lepram, seu inter *circumstantias*, saltem quæ mutant *speciem*. 4. Latitudinem, vel restrictionem tuæ Jurisdictionis ac Potestatis in tuum pœnitentem, e. g. si forte innodatus est censura, aut casu reservato. 5. Obligationes faciendi restitutiones, fugiendi occasiones proximas &c.

Præ-

Præterea ut scias *Scientia facti*, seu particulari, e. g. an *possis*, vel *debeas* absol- vere peccatorem *habituum*, vel in occa- sione *proxima* constitutum, vel *enormiter rudem* &c.

NB. Hanc utramque Scientiam opus est comparare, aut munus sacri Judicis deferere. Sufficit autem conditioni ho- minum *commensurata*, adeoque minor in pagis, quam urbibus, ut notat Suarez.

Secundo. Qua Medicus teneris presentes morbos tollere per Media Curativa, futu- ros arcere per Præservativa. Inter mor- bos presentes sunt præcipue duo: Igno- rantia mentis, & Duritia cordis: & quidem

1. Ignorantia necessariorum *necessitate medii* ad salutem. Tales juxta definiti- onem Innoc. XI. incapaces sunt Absolu- tionis, & ad Catecheses ablegandi.*

2. Ignorantia necessariorum ad valo- rem Sacramenti: seu *necessitate præcepti* de confessione omnium gravium, etiam alienorum peccatorum *quoad numerum & speciem*, post diligens examen occurren- tium, de eliciendo dolore supernatura- li, & proposito &c. &c.

Liberius autem, & severius licet pro- cedere cum ignorante præcepta *naturalia*, quam *positiva*; prior enim ignorantia rarior

* Prop. 64. inter prohib.

rarior est, est raro inculpabilis, reclamante conscientia.

Notandum tamen, hanc ultimam ignorantiam, si tibi probabilius videatur innocens & *inculpabilis*, non statim tollendam, nisi valde probabilem spem fructus habeas: ne forte imprudenter ex materialibus peccatis facias formalia; hinc lente, sensim, caute cum tali pœnitente procede. Si autem ipse quærat, suspicetur, aut jam dubitet de rei veritate ac obligatione, hanc ei, at pedetentim, totam clare revela, etsi prævideas nocituram pœnitenti: secus errorem approbares: quod nunquam licet.

3. *Duritia cordis* major longe, & periculiosior, quem curare debes, morbus est, oriturque ex intellectu ignorante *malitiam* & *mala* peccati gravis. Igitur ista duo, postquam ipse domi in Meditationibus & libris rite expendis, indurato peccatori patethice ante oculos pone: scl. quanta in quovis peccato gravi lateat injuria Dei, ingratitude erga Creatorem, Redemptorem, & Sanctificatorem: jactura gratiæ, animæ, & gloriæ: continuum damnationis æternæ periculum: incertitudo mortis, horror judicii divini, æternitas ignis Stygii.

Si necdum emolliatur, noli desperare.

re. Duræ quercus non uno sternuntur ictu. Jube eum post aliquod tempus redire: interea & ipsemet oret pro se, & tu ora pro ipso. Si redit, iterum iterumque *insta opportune, importune: argue. Obsecra, increpa, sed in omni patientia.* *

Noli autem increpare pusillanimes, ne desperent: nec vehementer contritos, ne deiiciantur: ante Confessionis finem, ne reticeant peccata territi. *Ordinarie loquendo*, suaviter agendum est cum parvulis & puellis: mansuete cum timidis & verecundis: fortiter, ac simul suaviter cum juvenibus: reverenter cum senibus: delicate cum Nobilibus ac Præpositis, semper aliquid mellis simul & fellis, aliquid laudis ac solatii aspergendo etiam tectæ, etiam necessariae reprehensioni: quæ quidem ordinarie non est adhibenda, nisi erga rudes, crudos, effrontes, incultos, & mitioris incapaces tractationis. *Universim loquendo*, melior est excessus suavitatis, quam rigoris juxta monitum Apostoli: *Fratres, etsi preoccupatus fuerit homo in aliquo delicto, vos qui spirituales estis, hujusmodi instruite in spiritu lenitatis.* **

Sed

* 2. Timoth. 4. ** Galat. 2,

Sed ais. Hæc omnia observare non possum, præsertim in magno pœnitentium affluxu.

Rc. Potes, ac debes. Nam 1. *Eligibilius est paucos audire complete, quam multos imperfecte*, recte ait doctissimus Paris. Cancellarius Joannes Gerson: uti melius est sanare paucos, quam medicinam applicare multis, at sine fructu. 2. Saltem unum ex notabilioribus peccatis in specie tunc se ige: nam in genere tantum reprehendendo induratum, frustra eris: imprudens ac fastidiosus, increpando singula in individuo. 3. Juxta Leges potest quis tribus verbis institui hæres bonorum temporalium: quidni & cælestium?

IV. Insuper *Medici*, etiam spiritualis, est, ægrum, quem curavit, a *recidiva præservare per salutaria media*. Talia, quæ præscribes, in genere & universaliter sunt 1. Certa, & brevis oratio coram Crucifixi Imagine cum contritione & proposito, at mane & vespere repetenda, etiam flexis genibus, aut expansis, si solus est, brachiis. 2. Frequentatio Sacramentorum, maxime Confessionis apud eundem, quem eligere voluerit pœnitens, aliquoties deponendæ: 3. Auditio aliquot Concionum, aut Ca-

H

teche-

techesium: Lectio libri spiritualis, aut ruminatio cujusdam veritatis æternæ v. g. de Morte Judicio, Inferno, aut de pœnis scelerum, qualia commisit pœnitens.

Atque hæc & similia possunt illi utilissime injungi pro pœnitentia Sacramentali: Uti & alia opera *aliunde debita*: e. g. Missa die Festo audienda, jejunium in Quadragesima; oratio aut opus ad lucrandas Indulgentias præscriptum: præcipue fuga certæ domus aut personæ ipsis jam toties exitiosæ &c.

Si hæc generalia nil proficiant (pergit peritissimus animarum Medicus Ven. P. Paulus Segneri) * descende ad particularia, & *habituatis* injunge

Blasphemantibus Sacramenta (aut *spurciloquis*, vel *jurando assuetis*) ut, *quoties* relabantur, *toties* noctu terram lambant, & *tot cruces* in ea lambendo efforment. Atque hos licet non nihil indiscrete corrigere, licet spes non sit emendationis, ait Conc. Lateran. **

Ebriis, ut ad tempus abstineant a certo potus genere, aut a popinis, aut in iis bibant cum-vel coram uxore, aut patrefamilias, hac enim ratione raro, aut nunquam inebriabuntur.

Luxu-

* In instr. Confess. ** Sess. 9.

Luxuriosis, præsertim *mollibus*, ut, si opera mortificationis externæ non possint obire, saltem mane diebus Festis ac Dominicis *jejunent*, noctu soli certas fundant preces in loco obscuro, in mortuorum ossuario, aut super eorum sepulchra, maxime parentum: sæpius, & quidem, si fieri possit, eidem confiteantur: interea extra casum necessitatis complicem & scelerum consortem *non adeant, non admittant*, maxime noctu, solam, in tenebris, sine testibus &c.: multo minus in cubili &c.

Usurariis, injustis, & ad restitutionem obligatis. si *dubia* tibi videtur obligatio restituendi, differ absolutionem, dum melius rem intelligas: vel da illam, ac promittenti, se alios doctiores consulturum, & eorum consilia secuturum.

Si autem *certa* est obligatio, *ordinarie* non absolve, nisi *premissa* restitutione, si possit fieri, hanc autem si tibi, aliisque Confessariis jam aliquoties promisit, ac non præstitit, audacter ei absolutionem nega, utpote non satis disposito ad eam: cum juxta S. Aug. *Si res aliena reddi possit, & non reddatur, pœnitentia non agitur, sed simulatur*: tum ne eum relinquas in periculo proximo retinendi aliena.

114 *Confid. de Obligationibus*

Eodem fere modo ages cum *constitutis in proxima occasione*, quam possent, at nolunt deserere: maxime si illam *ultro* adeant, vel admittant: idque post jam dilatam semel, iterumque Absolutionem.

Experto crede mihi, imo expertissimis. Sæpe unica absolutionis negatio, aut saltem dilatio, mansuete ac paterne facta, apud induratos & consuetudinarios plus profuit, quam centum pœnitentiæ & adhortationes.

Tertio denique qua Pater in S. tribunali obligaris *ita parvum audire, ut magnum, quia Dei judicium est.* * Atque ad eo obligaris æquali omnes affectu paterne excipere, parves & magnos peccatores, *Quia peccator est, corripe: quia homo est, miserere.* **

Si præterea juvat communem Authorum de *Pœnitentiis Sacramentalibus* doctrinam audire, en breve ejus compendium. Pœnitentiæ.

1.mo Per se loquendo, debent esse *commensurata* *** quantitati & qualitati peccatorum: attamen *accommodata* conditioni, statui, ætati pœnitentium; hinc ægris, infirmis, hominibus labore manuali plurimum occupatis, item adolescen-

* Deuter I. ** Jus Canon. *** V. Conc Trid.

olescentibus, aut feminis prægnantibus non facile jejunia, & peregrinationes injunges, aut preces nimis longas &c.

Mone tamen, ut defectum rigoris debiti suppleant sponte v. g. per internam devotionem, unionem suorum operum cum satisfactionibus Christi, per patientiam in adversis, aut duris laboribus, per eleemosynas, mortificationes liberas, Indulgentias &c.

2 do Si opus est graviore pœnitentias imponere, mone, multo graviore fuisse impositas in prima Ecclesia, longe gravissimas in Purgatorio imponendas, suavia esse omnia infernum jam merito, ut ait S. Bernardus.

3. tio Licet utique in Jubilæo & plenariis Indulgentiis solito minores, aut nullas imponere pœnitentias, id tamen, nisi expresse de Indulgentiis moneantur, apud rudes & rusticos non expedit, quia non amplius curarent gravitatem peccatorum. quippe quam solum ex gravitate pœnarum & pœnitentiarum metiuntur.

4. to Ordinarie contraria contrariis curantur, & curanda sunt, atque adeo peccata carnis per jejunia & carnis macerationes: peccata contra amorem proximi per opera Misericordiæ, elec-

mosynas &c. & sic de aliis, ut supra dixi fol. 82.

5.to Pro peccatis venialibus, ait S. Augustinus, sufficit quasdam preces imponere. Imo in maximis quoque peccatis satius est, cum brevi & parva pœnitentia mittere peccatorem in Purgatorium, quam nimis longa & gravi, quam non persolvit, in orcum: sicut & melius est, propter Misericordiam (Deo) rationem reddere, quam propter crudelitatem. Atque hæc sufficiant de Sacramento Pœnitentiæ.

V. Quoad extremam Unctionem, Timothee, tuum est 1. Ejus utilitatem, ac vim, ex opere operato augendi gratiam sanctificantem, minuendi pravos habitus hominis, uti & violentiam dæmonis, tuos docere. 2. Eisdem dedocere falsam persuasionem, quod inuncti vel certo, vel citius debeant mori, aut sub gravi peccato teneantur posthac ab omni etiam honesto saltu & choreis abstinere. 3. Monere, urgere, imperare etiam sub pœna, ut ægri tui mature petant Viaticum & extremam unctionem: tu vicissim neutrum differ, ubi probabile est mortis periculum. 4. Monere ægrum, ut, si velit, mature con-

dat

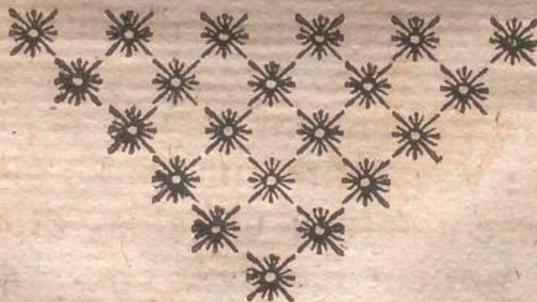
* S. Chrysoft.

dat testamentum, ordinet pia Legata, maxime autem. 5. Monere, ut solvat debita, aut securam disponat solutionem, ignoscat inimicis, restituat injuste oblata, restituat vero per se ipsum, non per hæredes. 6. Monere moribundum de Indulgentiis, si in mortis articulo ore, vel corde pronuntiet SS. Nomina JESU & Mariæ. 7. Eundem contra omnes dæmonis tentationes obarmare præcipue per Actus Fidei, Spei & Charitatis,

VI. *Ratione Ordinis* te ipsum discute, an non sis 1. Simoniacus *per munus amnu, a lingua, ab obsequio*, ut loquuntur SS. Canones. 2. An hætenus enumeratas, aliasque graves tuas obligationes erga proximum observaris. Denique

VII. *Ratione Matrimonii* tuum est 1. Sponfos rigide examinare de impedimentis matrimonii &c. 2. Examinare, an sciant *scitu necessaria necessitate medii, ac præcepti*: secus sine piaculo non potes copulare. 3. Monere, ut non cohabitent sub eodem tecto, nedum cubiculo: nec abutantur impie matrimonio, nec utantur: ubi aliis, etiam parvulis, possent scandalo esse. 4. Hortari serio Conjuges, ut prolem fasciis

adhuc ligatam nunquam eodem secum lecto, præsertim ad dormiendum: sex autem, vel septem annos natam eodem secum cubili, *si possibile est*, nunquam reponant: hoc ob seductionis, illud ob suffocationis pericula: uti pro dolor! centies jam contigit, contingitque. 5. Sæpe etiam uxoribus privatim inculcare obligationes erga maritos: utque septennes liberos (si fieri possit: & poterit fieri apud sollicitos parentes) diversi sexus in eodem lecto non collocent, nec famulos, famulasque in eodem cubili: ut præterea *saltem aliquoties* per annum filias & famulas (mares marito relinquunt visitandos) noctu visitent: ad quod, si periculum advertant, tenentur, rationem utpote pro animabus Deo reddituræ. 6. Non copulare Sponsos, antequam Sacramenta pœnitentiæ & Eucharistiæ obierint, & testimonium de eo attulerint.

DIES

DIES SECUNDA.

DE ALIO SALUTIS NO-
STRÆ MEDIO.

MEDITATIO II.

De *Judicio universali*.

PRÆPARATIO.

Non solum S. Augustinus trepide ex-
clamat: * *Væ misero mihi, cum vene-
rit Dies judicii: sed & S. Virgo & Martyr
Catharina & S. Cyprianus Martyrium* **
sub carnificis gladio pro Christi fide sub-
eundo *Judicium* timuisse leguntur. Quid
aliud ego miserrimus peccator tecum
exclamem, *Timothee, quam: Væ misero
mihi, cum venerit dies Judicii!* nam

I. *Judicabit nos Judex omniscius. Ma-
nifestari oportet* *** *O pudor! O vere-
cundia peccatoris!*

II. *Judicabit nos Judex equissimus. Ma-
nifestari oportet ante tribunal Christi.* **** *O*

H 5

de-

* *Medit. c. 39.* ** *V. Surium.*

*** *2. Cor. 5.* **** *L. c.*

dedecus! o terror hominis! En 2. puncta terribilis hodiernæ Meditationis.

Maria, Mater gratiæ, Mater misericordiæ! quandoquidem in die Judicii nil amplius juvare nos poteris, saltem hodie tuo Filio nos reconcilia, tuo Filio nos commenda, tuo Filio nos repræsentata, o clemens, o pia, o dulcis, Virgo Maria!

Tu quoque, S. Michael Archangele, defende nos in prælio, ut non pereamus in tremendo Judicio.

PUNCTUM I.

Iudex est omniscius. - - Manifestari oportet. Angeli tuba mirum spargens sonum per sepulchra regionum coget omnes ante thronum Judicis divini, homines ad unum omnes, vivos & mortuos: omnes quoque demones cum damnatis ex inferno: Sanctos omnes cum Angelis e Cælo. Coget omnes ante thronum.

Et coram his omnibus nos manifestari oportet ante tribunal Judicis omniscii.

Hic siste nonnihil, Timothee, & cum S. Basilio quatuor veritates serio expendere, non fabulas.

1. In claram lucem prodibunt *omnia* totius vitæ tuæ peccata *non successive & singillatim* ut in libro, sed *simul & semel* ut in pictura aut speculo expressa.

2. Prodibunt non solum verba & opera, sed & cogitationes ac desideria, fors homine indigna.

3. Prodibunt minima quæque, & occultissima, manifestante radio per Judicem divino immisso; fere ut incidens per obscuri cubiculi rimam radius Solis omnes pulvisculos & atomos manifestat.

4. Conclude jam cum S. Basilio, a primo rationis tuæ usu quanta vis peccatorum sine numero in cogitationibus, ac desideriiis - - sine mensura in verbis - - sine termino in operibus in lucem publicam sit proditura. - - - Et quidem cum omnibus *circumstantiis* loci, temporis, intentionis, durationis, scandali, & seductionis alienæ. - - -

Quanta autem confusio te obruet, si illa omnia coram tuis domesticis & Parochianis, coram tuis amicis & inimicis, coram Hæreticis, Turcis & Gentibus, coram Angelis & dæmonibus simul patebunt: Quantus tunc pudor te obruet? - - Te, inquam, Timothee, qui totus turbaris, si quando in publico Virorum gravium confessu de mendacio
aut

aut dolo convinceris? - - Qui toto tremis corpore, si debes, aut ultro vis generalem a tota retro vita Confessionem deponere? - - Qui, ne fama & honor tuus apud alios patiatur, tam studiose quæris latebras, noctem, tenebras, ut tua abscondas peccata? - - Te ajo, qui in furias abis, si publica in commedia aut convivio contra tuum honorem & characterem inter vernas, nebulones, aut triviales famulos locaris? - - Quantus, ajo, pudor & desperatio te obruent cum detracta hypocrisis tuæ larva te *Judex omniscius* toti manifestabit mundo, & post revelata vitæ tuæ crimina te inter latrones, adulteros, veneficos, imo & inter dæmones statuet? - - Tunc enim vero incipies, at frustra, dicere *montibus: Cadite super me: & collibus: Operite me.* - - *

Timothee! mihi crede. Si vel unicam semel occulte commisisses turpitudinem, eamque ego coram Ven. Confratrum tuorum confessu & Capitulo publice proponerem, profecto præ verecundia ac furore semianimis corrueres. - - Et *ubi?* & *coram quibus* confundereris? nempe coram manipulo hominum.

Superi! exclamat hic Augustinus: quid ergo fiet, si hæc turpitudō tua cum
omni-

* Luc. 23.

omnibus peccatis numero innumeris &c. coram Cælo, terra & orco, coram laicis te sanctioribus quondam manifestabitur? - Magna, *Vere magna confusio Sacerdotum, & omnium Clericorum, quando Laici inveniuntur justiores!* . *

Timothee! *Quid es miser tunc dicturus, cum vix justus sit securus?* - - *Quid excusabis? quid tuis prætendes peccatis? - an debilitatem tuam?* - At Christus opponet fortitudinem innumerabilium Martyrum, etiam Virginum, etiam Puerorum. - - *Num humanam obtendes fragilitatem?* - At dicet Christus: *Cur ergo tot insuper occasionibus & periculis te ipsum ultro exposuisti?* - - - *An denique corruptam accusabis naturam?* . . Sic autem naturæ Authorem, sic omnes Sanctos, eadem tecum natura præditos, contra te armabis. - - -

Quid ergo, quid es miser tunc dicturus? quid? - - Præsertim si accederet *alienorum* quoque multitudo peccatorum, quæ in tua Parochia, imo tuis in ædibus inter domesticos tuos per vetitas utriusque sexus familiaritates, colloquia, amores, procreationes &c. regnare scivisti, & pro munere tuo debebas, & facile poteris impedire: at neglexisti? - -

Si

* Chrysof. homil. 3.

Si ita esset, væ tibi coram divino Iudice, qui clamat: *Pastores! audite verbum Domini. Hæc dicit Dominus Deus: Ecce! ego ipse super Pastores requiram gregem meum de manu eorum.* *

Longe terribilius foret hoc fulmen, si (quod Deus avertat) factus ex Pastore lupus vita, moribus, exemplis, muneribus, lenociniis, alienas, aut omnino tuas seduxisses oviculas, non Dei Minister, sed diaboli. Tunc enimvero exigeret Iudex *oculum pro oculo, dentem pro dente, animam pro anima.* **

Quid ais? Hæc, aliaque omnia Confessionibus, imo & bonis operibus expiare jam studuisti? - -

Rc. Hoc ipsum extremam Iudicii diem facit multo terribiliorem, facit intolerabilem. *Cum accepero tempus,**** ait Iudex, *ego justitias judicabo*, ipsa nimirum bona opera, & eorum intentionem, fervorem, intensionem &c. *Scrutabor Jerusalem in lucernis***** Omniscientiæ meæ, accusantium Angelorum ac dæmonum, & Conscientiarum.

Quis autem audebit sine tremore coram purissimis Dei oculis comparere cum suis *orationibus* solum obiter, distracte, som-

* Ezech. 34. ** Deuter. 119.

*** Psalm. 74. **** Sopho. I.

somnolenter, etiam inter confabulationes & risus deproperatis? - - cum Missarum *Sacrificiis* sine prævía omni præparatione, sine devotione, cum tædio decursis? - - Cum suis *Confessionibus* ex consuetudine, sine motu & sensu interno, sine emendatione peractis? - - Cum aliis *bonis operibus*, quorum vix unum intra plures annos numeramus irreprehensibile? - -

O ergo clama mecum, *Timothee*, si sapias: imo clama: cum *S. Bern.* *Heu! quid tutum in Babylone, si in Jerusalem manet scrutinium?* - Clama cum *Davide*: *Si iniquitates observaveris, Domine: Domine, quis sustinebit?* * Ah! centies clama cum eodem: *Non intres in iudicium cum servo tuo, Domine, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivens.* **

PUNCTUM II.

Judex est equissimus. - - Manifestari oportet ante tribunal Christi.

HOrrendum est, judicari *ab omniscio* *Judice*: at longe atrocius est judicari

* *Psal.* 129, ** *Psal.* 142.

ri a *Judice equissimo*. Scio, In tribuna-
li *humano*, licet *Causa nostra*, res & spes
nostræ pessimo stent loco, favorabilem
tamen sperare possumus sententiam,
quia *Judicem nostrum* vel titulo cogna-
tionis aut amicitiae possumus *excœcare*,
vel donis *corrumpere*, vel precibus *fle-
tere*, vel denique per potentes alio-
rum *intercessionem* ad *miseriordiam* com-
movere, aut saltem ad altius tribunal ap-
pellare.

At vero, *Timothee*, miserrimum
te ante tribunal *Christi*, ait *S. Bern.*
Delicta tua negare non poteris *Omniscio:*
non excusare infinite Sipienti: *non fugere*
Immensum: *non appellare a Supremo:*
non impetrare veniam a Justissimo, secun-
dum omnem *Justitiæ rigorem* sine ullo
Personarum respectu judicante: *non ha-
bere refugium* contra *Omnipotentem*. --
Miserrimum te ante tribunal Christi! ---

*Quid es miser tunc dicturus? quem Pa-
tronum rogaturus? -- Forte tuum Cu-
stodem Angelum? -- Scl. quem toties
sprevisti. -- An Deiparam, commune
Refugium Peccatorum? -- Bene est: dic
ergo illi: Nosti utique, Virgo castissi-
ma, quot virginum tuarum lingua,
manu, moribus seduxerim: quot ani-
mas pretiosissimo Filii tui sanguine re-
demptas*

demptas neglexerim: quam raro, quam tepide illum, teque in vita coluerim. Nunc ergo *monstra te esse Matrem meam.*

En preces tuas, Timothee, non misericordiam, sed vindictam, & sententiam damnationis merituras!

Quo igitur ab hominibus & Angelis derelictus confugies? Scilicet supplex ad ipsius Iudicis tribunal misericordiam, in clamabis: misericordiam, o JESU! - Memento, dices, quod ad Cælum me creaveris: ad Cælum redemeris: ad Cælum sanctificaris! - - -

Bene (dicit Iudex) & opportune mea enumeras beneficia tibi collata. Redde ergo rationem de illis. Redde rationem de *Creatione*. Cælum & terram circumspecte, & vel unicam in illis creaturam ostende, quam non amore tui, tuis commodis, tuæ salutis creaverim, & tecum, per tot annorum millia conservaverim. - - -

Redde rationem de tua *Redemptione*. Nega, si potes. Nonne propriis quotidie oculis vidisti & hodie hic in valle Josaphat, in vicino monte Oliveti & Calvariæ vides, quanta ego - Deus - pro te, o vermis terræ, sim passus, ut tibi Libertatem filiorum Dei, gratias, Sacramenta ad salutem tuam mereri
I possem

possem? Quomodo iis usus, vel abusus es? - - -

Redde rationem de *Sanctificatione*. Te ipsum appello. Nunquid præ innumeris Gentilibus, Turcis & Hæreticis, etiam Regibus & Imperatoribus, te ad S. Baptisma, ad veram fidem & Ecclesiam vocavi? ad summam in terris dignitatem *Sacerdotii* te evexi? mille modis & gratis ad Cælum invitavi? - - -

Nunc ergo *judicemur simul*. * *Narra, si quid* (exceptionis, vel excusationis) *habes, ut justificeris*. - - - *Justissimam modo sententiam audi, æternum immutabilem*. - - -

Quam vero illam? - - *Timothee!* Si fueris e numero *Electorum*, cum istis tibi blanda & dulci voce dicet *Judex*: ** *Venite* mecum post cruces, pugnas, labores & ærumnas ad perpetuam quietem, ad gaudia, triumphos & gloriam. *Venite benedicti* non ab Abraham, Isaac & Jacob, sed a *Patre meo benedicti* æternum in sensibus, corpore & anima. *Possidete paratum* non solum Angelis, sed & *vobis Regnum* cæleste (non terrenum) in æternitatem possidendum. O dulciora omni melle verba *Timothee*. - - -

Si

* *Ila* 43. ** *Matth.* 25.

Si autem (avertant Superi!) causa caderes, & fores ex numero *damnatorum*, tonante ac tremenda voce tibi, ut omnibus damnatis, iratus Judex diceret: *Discede a me, maledicte!* En pœnam *damni*, seu perpetuam a beatifica Dei Visione exclusionem! *Discede a me*, Deo tuo, Patre tuo, ultimo fine tuo: - *a me*, a mea Matre, ab Angelis & Cœlitibus meis. - - - *Maledicte* in sensibus, in corpore & anima - *Maledicte* in te metipso, *maledicte* in tuis sociis, *maledicte* in tempore, *maledicte* in æternitate *Discede a me.* - -

At quorsum, Judex æquissime, quorsum a te discedat Timotheus? - - - Heu fulmen fulminum! *Discede in ignem* - - *Et in ignem æternum.* - . En pœnam *sensus!*

Eja, Timothee! juxta consilium Psalmistæ cito mecum * *descende in infernum vivens*, ne, ut addit S. Bernardus, aliquando *descendas moriens*. Vide ibi non te, quod Deus avertere dignatus est, sed tuum e. g. avaritiæ, gulæ, luxuriæ &c. *grave peccatum* (si vel unicum tale admisisti) horribiliter in aliis jam excruciatum: *ignem*, ajo, vide *æternum*. - Primo *ignem* considera: dein-

I 2 de

* Psal. 74.

de *eternum* perpende, tum utrumque
conjunge, *ignem eternum*. - - -

Ignem, dico, qui etiam in humanis
tormentum est ultimum & atrocissimum,
- - *Ignem*, quo nihil gravius in *natura*.
- - *Ignem infernalem*, quo nihil gravius
supra naturam in Omnipotentia Dei. - -
Ignem, cui noster ignis comparatus,
juxta Patres est fumus, umbra, pictu-
ra, nihil, ros amcenissimus. - - *Ignem*
dico, quo non solum corpus & caro
externa, sed & anima cum omnibus po-
tentiis suis intime ac immediate torque-
tur *miris, at veris modis*. * - - *Ignem*,
qui non, ut noster ignis naturalis, be-
neficium est divinae Bonitatis ad foven-
dum corpus, ad coquendos cibos, ad
exercenda opificia nobis conditus: sed
qui merissime est *subterraneus divina Ju-
stitiae in poenam thesaurus*. ** - - *Ignem*
dico, qui *paratus, porportionatus, com-
mensuratus* est non homini tenero, de-
licatulo, ex carne & sanguine ultra fi-
dem sensitivo: sed *** *diabolo & An-
gelis ejus*, spiritibus utique fortissimis
& insuperabilibus. - - *Ignem* dico, qui
ex quolibet damnato ignitam fornacem
effi-

* S. August. ** Tertull. *** Matth. 25.

efficit: * Pones eos ut clibanum ignis. - *
Ignem dico, & quidem æternum.

Ignem dico æternum, qui nec extinguitur, nec extinguit, quia damnati ** semper morientur ad vitam, & semper vivent ad mortem. - - Ignem æternum, quia *** in gehenna miseris erit mors sine morte, finis, sine fine; quia ibi mors vivit, & finis semper incipit.

Timothee! cape tibi rudem æternitatis ideam. Numera, si potes, in toto terrarum orbe omnes omnium, quotquot fuerunt, sunt, aut erunt, hominum & animalium crines ac pilos, avium plumas - piscium squammas - grana segetum - gramina camporum - folia arborum - guttas imbrium, fluminum ac marium - arenas litorum & montium - flocculos nivium - lapillos grandinum - literulas librorum - cogitationes & volitiones hominum & Angelorum - instantia & minuta temporum. - -

Ex singulis enumeratorum unitatibus fac per multiplicationem mille millia - - ex horum singulis iterum fac mille millia millionum. - - Et postquam numerando tua succubuerit memoria, ac intel-

I 3

telle-

* Psal. 20. ** S. Bern. de dupl. confid.

*** S. Greg. L. 9. Moral.

tellectus, scias velim, te nec particu-
lam aut initium æternitatis attigisse.

O mi Timothee, in camera charita-
tis te, omnes homines, præcipue Cle-
ricos jam interrogo verbis portæ infer-
ni inscriptis: * *Quis habitare poterit de
vobis cum igne devorante? - - Quis habi-
tabit ex vobis cum ardoribus sempiternis?*
- - Quis? - Quis?

Tune, mi Timothee, qui deliquium
animi pateris, si improvise unica ignis
scintilla, si unica olei aut ceræ arden-
tis guttula mantui tuæ incidat? - - qui
offam, aut potum Caffæ aut Thee ju-
sto calidiorem cum ejulatu evomis? - -
Tune, homo delicatule, qui ferrum can-
dens, aut fornacem immodice calefa-
ctam non audes digito tangere? - - -
Tune, qui lamentaris de æstivo Solis
calore? - de grossiore per æstatem to-
ga? - - de ipsis etiam, at *nimum lon-
gis*, animi relaxationibus, deliciis, vo-
luptatibus, conviviiis, lusibus & comæ-
diis? - - Tune, inquam, habitare po-
teris cum *igne devorante? cum ardoribus
sempiternis?* - - -

Ego quidem nec possum illud, nec
potero; ** *quæ enim est fortitudo mea,*
ut

* Isa 33. ** Job. 6.

ut sustineam? nec fortitudo lapidum fortitudo mea, nec caro mea aenea est.

Sed neque tu illud potes, Timothee, neque poteris, hinc pro me & te misericordiam imploro,

Affectus.

Misericordiam, o *Judex æquissime, misericordiam!* suspende vel tantillum sententiam. Unum nobis (mihi & Timotheo) medium super est, ac effugium, pro utroque appello, a *Judice æquissimo ac irato ad Judicem appello misericordissimum:* imo ad meum appello *Redemptorem & Advocatum.* - En! supplex accedo ad thronum *Gratiæ*, ad *Crucem tuam.* - Urique *justissimus es, Domine,* & *severissimus in tuo tribunali Justitiæ:* at non minus infinite *miserors in hoc throno Gratiæ.* - Igitur:

* *Juste Judex ultionis,
Donum fac remissionis
Ante diem rationis.*

Ah! hic in throno *Crucis & Gratiæ donum fac remissionis.*

** *Magdalenam absolvisti,
Et Latronem exaudisti,
Mibi quoque spem fecisti,
Recordare, JESU pie,*

I 4

Quod

* Ex Seq. Miss. pro Def. ** Ibid. ex Seq.

*Quod sim causa tuae viae:
Ne me perdas illa die.*

Ah! Domine! Si ego admisi, unde me tunc damnare potes: * tu non amisisti, unde me nunc salvare soles. Igitur meam tibi commendo, & trado animam: imo tuam debui dicere, quia opus manuum tuarum, opus Redemptionis tuae - - opus triginta trium annorum - - opus & pretium sanguinis tui. - - Audi tantum, o Redemptor amabilissime, audi. Vox Sanguinis tui clamat at te de terra, non vindictam, sed misericordiam clamat. - Aspice Vulnera tua, Crucem tuam, Sanguinem tuum.

** *Quaerens me sedisti lassus,
Redemisti Crucem passus.*

Ah! ah! tantus labor, tantus sudor, tantus dolor, tantus cruor, ah! Tantus amor non sit cassus. - - -

Et sane non erit cassus. - o me felicem, & spe plenum! - Scio, Domine, scio. Non vis mortem peccatoris, sed magis, ut convertatur, & vivat. Volo una cum Timotheo converti, & tibi vivere. Scio, non damnas, nisi volentem. O JESU! nolo damnari. Nolo, Nolo. - - Intona centies: *Discede*

* S. August. ** Ibid. ex Seq.

scede a me, maledicte: ego tamen non discedam a te, Nolo damnari: nolo a te unquam separari.

Quodsi velut per vim me projicias a te, Sanguinem tuum (sed ignosce filiali audaciæ) Sanguinem tuum de manibus tuis, de pedibus, de Latere tuo requiram. Hac una spe fretus, teque, tuamque Crucem ambobus brachiis arctissime stringo; coram Cælo, terra, & orco solennissime protestor: nolo damnari: nolo a te separari. Nolo, in æternum nolo. Amen.

NB. Ut supra. *Pater, & Ave. Confirma, o Deus &c.!*

Reflexiones.

Ref. 1. *Judicabit nos de omni retro vita Judex omniscius. Absit ergo, ut vel ex pudore aliquid legam in S. tribunali, vel de novo peccem ob illud diabolicum: Nemo nos videt, Videt, qui omnia videt, Deus. Ergo, quod scire homines non vis, ne egeris: * quod Deum, ne cogitaveris. Deim (verba sunt ethnici, at christiane loquentis Senecæ) ** quid prodest, ab homine aliquid esse secretum, cum Deo nihil sit clausum?*

I 5

Ref.

* S. Euch. ad Valer. ** Ep. 81.

Ref. II. Judicabit nos sine ullo personarum, ætatis, aut conditionis respectu *Judex æquissimus*. Quid ergo consilii? - - Accipe illud ex ore Spiritus S. * *Ante judicium interroga te ipsum: & in conspectu Dei invenies propitiationem.* En (recte concludit S. Eligius) *satis delicate nobiscum agitur, quando in potestate nostra datur, qualiter judicemur.*

Ergo frequenter te sedulo interroga per quotidianum noctu examen, per accuratas confessiones, forte & generalem; nam ** *si nosmetipsos dijudicaremus, non utique judicaremur.*

Ref. III. Ergo datur *Infernus*, seu *ignis infernalis*? Est articulus fidei: - - Et datur *ignis æternus*? - - Quam vere datur Deus: *Discedite in ignem æternum.* - - Et hic *ignis æternus* ardebit sine omni fine? sine omni spe finis? - - - Hæc est ipsissima essentia *æternitatis*. - - Et hic *ignis æternus* quemlibet (non pœnitentem) manet Laicum, Sacerdotem, Religiosum, vel unius, & primi, & momentanei gravis peccati reum? - - - Ita plane docent Deus, Scriptura, & infallibilis Ecclesia. - - -

*Ad hæc fulmina qui non expergiscitur, non dormit, sed mortuus est. ****

Timo-

* Eccli. 18. ** I. Cor. 11. *** S. August.

Timothee! totum te jam postulo.
Si haecenus nunquam peccasti graviter,
Deo & ejus gratiæ id debes. An ideo
securus es ab igne aeterno? - - minime
gentium. Cum omni veritate potes, ac
debes continuo, ut S. Ludovicus Ber-
trandus in lecto mortuali, exclamare.
*Ab! orate pro me, Fratres mei: possum enim
adhuc damnari: possum singulis momentis
aeternum damnari.*

Si autem vel semel peccasti graviter,
quid, obsecro, quid meritis es. - -
Ais: *Ignem aeternum meritis sum.*

Ita est, mi Timothee! vera loque-
ris, verissima. - - At cur nondum in
eodem arsis? - - - cur nondum ar-
des cum innumeris Angelis? - - cum
innumeris Sacerdotibus? - -

Ah Timothee! sine mora Cruci a te
affixum Servatorem tuum arctissime pe-
ctori tuo apprime: fræna affectibus tu-
is, forte & lacrymis laxa, & pro tam
singulari *beneficio* tuæ ab Inferno *preser-*
vationis singulares ei grates age, cum
teste S. August. longe majus beneficium
sit, non damnare inferni ignes prome-
ritum, quam damnatum subin ex iis
liberare.

*Loco Thomæ Kemp. lege, relegere
paradoxa seqq.*

Datur

Datur ignis æternus. - - Et dantur adhuc peccatores? - - Datur ignis æternus. - - Et innumeri sponte intrant? læti infiliunt? - - Datur ignis æternus. - - Et dantur adhuc tepidi Religiosi? discolori Sacerdotes? - impii Christiani? - Datur ignis æternus. - - Et credunt Christiani? - Et plenus est Christianis? - . Datur ignis æternus. - - Et de eo concionantur Sacerdotes: & magnam partem impletur Sacerdotibus? - - æternum arsuris? Datur ignis æternus. - - Et de eo frequenter differunt, legunt, cogitant, meditantur Religiosi: - - Et tamen Religiosis si non plenus, certe vacuus non est? - - -

En, Timothee, veritates sane paradoxas, quæ sunt æque imperceptibiles, ac ipse ignis æternus. Tu illas hodie amplius considera, & frequentius, una cum verbis S. Bonaventuræ: *Calum apertum est: infernus apertus est: in medio stat Christianus, Sacerdos, Religiosus. Fuge ergo intra - & extra domum tuam pericula peccatorum, si vis effugere flammam inferorum, nam qui amat periculum, in illo peribit, peribit, peribit.* *

DIES

* Eccli. 3.